

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріоглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Андрюкайтене Р., Воронкова В.Г., Череп А.В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ МЕДИЦИНИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ЄС).....	275
<i>Білай І.М., Білай А.І.</i> СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО САМОЛКУВАННЯ.....	277
<i>Павленко Н.В.</i> ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЛЮДСТВО.....	278
<i>Бурашнікова О.С.</i> ПОДАТКОВА СИСТЕМА МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	279
<i>Ведмедєв Є.С.</i> МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ.....	281
<i>Візір В.А. Деміденко О.В., Садомов А.С., Приходько І.Б.</i> ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТУ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ СНАТГРТ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	283
<i>Грамчук М.О.</i> ГЛОБАЛЬНА ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДИЦИНИ ЯК ГОЛОВНА ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО МІСТА.....	284
<i>Додонов Д.Р.</i> ДЕРЖАВА ТА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	286
<i>Козловець М. А.</i> НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ.....	287
<i>Коломоєць І.В.</i> ВПЛИВ МЕДИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЦИФРОВІЗАЦІЮ МЕДИЦИНИ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	290
<i>Костенко С.В.</i> ЦИФРОВА УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В СФЕРІ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	292
<i>Крупа А.Г.</i> ВПЛИВ ІКТ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ МЕДИЦИНИ.....	295
<i>Мар'єнко В.Ю.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ.....	297
<i>Нікітенко В.О.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЦИНІ.....	299
<i>Подкупко Т.Л., Юрченко І.С.</i> ПРИВЕРНЕННЯ УВАГИ ПАЦІЄНТІВ КРЕАТИВНОЮ РЕКЛАМОЮ.....	301
<i>Рудько Н.П., Іванченко Д.Г., Крісанова Н.В.</i> ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС ТА ЙОГО ВПЛИВ НА МЕДИЦИНУ МАЙБУТНЬОГО.....	303
<i>Слюсарь М.Ю.</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖЕВИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЦИНІ.....	304
<i>Трашков В.Д.</i> БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ВПЛИВ ТА ЗАСТОСУВАННЯ У ВИРОБНИЦТВІ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ.....	306
<i>Троценко О.В.</i> КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВЧІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УКРАЇНСЬКИХ ЗВО.....	308
<i>Уварова О.О., Пастухов О.О.</i> ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	311

Список використаних джерел

1. Воронкова В.Г., Андрюкайтене Р. Тенденції розвитку філософії медицини ХХІ століття у контексті зарубіжного досвіду. Збірник матеріалів ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. С.10-13.
2. Нікітенко В.О., Воронкова В.Г., Олексенко Р.І. Медицина майбутнього у контексті філософського осмислення. Збірник матеріалів ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. С.231-234.

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО САМОЛІКУВАННЯ

*Білай Іван Михайлович,
д.мед.н., професор,
Білай Андрій Іванович,
к.мед.н., асистент,*

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

В теперішній час найчастіше виникає проблема нерационального застосування лікарських засобів, їх вибору, неправильної інформації про лікарські засоби, їх прийому, побічної дії, взаємодії з іншими ліками, поєднання з їжею. Дуже часто не враховуються фармакодинамічні та фармакокінетичні властивості лікарських препаратів, тривалість застосування, дози разова та добова, несумісність з іншими лікарськими засобами при супутніх захворюваннях. Помилки, які пов'язані з призначенням лікарських препаратів є джерелом ускладнень фармакотерапії, що несе відповідальність для лікарів в першу чергу, а також фармацевтів. Велика роль у цьому складному процесі виконання клініко-фармакологічних принципів відведена пацієнтам, які попадають в ракурс відповідального самолікування. Можливо аспекти відповідального самолікування на перший погляд є простими, але насправді прийом безрецептурних та рецептурних ліків потребує багато спеціальних знань, дисципліни та терпіння, щоб у цьому трикутнику «лікар-пацієнт-фармацевт» було раціональне зерно порозуміння заради позитивного кінцевого результату лікування та видужання пацієнта. В багатьох країнах світу пацієнти хворіють однаково на основні хвороби, серед яких перш за все серцево-судинні хвороби, цукровий діабет, онкологічні захворювання, а також найчастіше пред'являють скарги на такі окремі симптоми, як біль в горлі, кашель, лихоманку, риніт, порушення сну, діарею та закрепи, головну та зубну біль та інше.

Біля четверті всіх патологій та симптомів можна полегшити оптимальним використанням безрецептурних лікарських засобів. Водночас економічний ефект у провідних країнах Євросоюзу від самолікування досягає 1,3 млрд доларів на рік, що викликало виникнення та розвитку концепції самолікування, яке має соціально-філософське прогнозування у майбутньому клінічної медицини. За такої умови не треба забувати про проблему ускладнень фармакотерапії, побічних реакцій та виявлення «загрозливих симптомів» при проведенні фармацевтичної опіки фармацевтами.

У 1924 році Європейська асоціація виробників безрецептурних лікарських засобів привела визначення самолікування в документах ВООЗ, як відповідальне самолікування. За таких обставин хворий може придбати ліки, які є у вільному доступі, як для лікування, так і профілактики не тільки самого себе, а також для членів своєї сім'ї, дітей, знайомих. Дуже важливо при цьому є аспект неправильного використання рецептурних лікарських препаратів, які не знаходяться у вільному доступі під індивідуальну відповідальність без спеціального професійного контролю, що не є відповідальним самолікуванням.

Філософія відповідального самолікування у теперішній час оснований на збільшенні тривалості життя, зниження питомої ваги держави у питаннях охорони здоров'я через подорожчання послуг медицини, переваги хронічної захворювань та збільшення кількості людей похилого та старечого віку. Водночас велике значення має збільшення кількості безрецептурних ліків, реклама лікарських засобів у засобах масової інформації. Крім того підвищився рівень освітнього та життєвого рівня людей та подорожчання медичних послуг.

Отже, концепція соціально-філософського прогнозування відповідального самолікування може базуватися на самодопомозі, коли необхідно покращувати стан здоров'я пацієнтів при загостренні хронічних патологій та отримати долікарську допомогу до контакту з професійними

фахівцями. Водночас самолікування полягає також у самопрофілактиці захворювань, коли пацієнти виконують заходи по виявленню симптоматики на початку ранньої стадії захворювання з метою попередження його перебігу та полегшення свого стану та розвитку патології, зменшення ризику виникнення захворювання та попередження рецидивів, покращенню якості життя пацієнта. За такої умови необхідною умовою оптимального застосування концепції відповідального самолікування є застосування ОТС-ліків, препаратів безрецептурного відпуску, тобто коли хворий може придбати цей засіб без рецепту лікаря для відповідального самолікування.

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЛЮДСТВО

Павленко Нателла Валеріївна

Викладач кафедри суспільних дисциплін

Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Дане дослідження надає лаконічний огляд комплексного аналізу, який вивчає багатогранний вплив штучного інтелекту (ШІ) на людське суспільство. Швидка еволюція технологій ШІ призвела до трансформаційних змін у різних секторах діяльності людини (освіта, економіка, охорони здоров'я, фінансовий сектор, тощо). Мета цього дослідження - проаналізувати можливості, виклики та етичні наслідки, пов'язані з інтеграцією ШІ в повсякденне життя.

Дослідження використовує міждисциплінарний підхід, включаючи перспективи з філософії, інформатики, етики, соціології та економіки. Шляхом ретельного вивчення поточних застосувань ШІ та нових технологій, дослідження висвітлює потенційні переваги ШІ у підвищенні ефективності, процесів прийняття рішень та інновацій [3]. Проте воно також привертає увагу до викликів, включаючи питання щодо втрати робочих місць, проблем конфіденційності та алгоритмічного упередження. Варто надати перелік деяких переваг та викликів, що надає людству застосування ШІ.

Можливості ШІ:

1. Підвищена ефективність: технології ШІ мають потенціал оптимізувати процеси, підвищувати продуктивність та загалом поліпшувати ефективність у різних галузях.

2. Інновації та творчість: алгоритми на основі ШІ сприяють інноваціям, дозволяючи машинам аналізувати великі обсяги даних та генерувати новаторські рішення.

3. Покращене здоров'я: застосування ШІ в охороні здоров'я обіцяє вдосконалену діагностику, персоналізовані плани лікування та ефективну пацієнтську допомогу.

Виклики, що виникають внаслідок ШІ:

1. Втрата робочих місць: зростання автоматизації через ШІ може призвести до втрати робочих місць, що вимагає переоцінки навичок робочої сили та суспільної структури.

2. Вплив на вибір та справедливість: алгоритми ШІ можуть ненавмисно утримувати існуючі упередження в тренувальних даних, створюючи проблеми з справедливістю та рівністю.

3. Проблеми з безпекою та конфіденційністю: збільшене використання ШІ породжує питання кібербезпеки та конфіденційності, що вимагає міцних заходів для захисту чутливої інформації.

Важливо відзначити, що цей перелік не є вичерпним, і обговорення щодо впливу штучного інтелекту продовжує розвиватися.

Етичні питання є важливою частиною цього дослідження, з фокусом на відповідальному розвитку та впровадженні систем ШІ [2].

Етичні врахування:

1. Прозорість та відповідальність: забезпечення прозорості у процесах прийняття рішень ШІ та відповідальності розробників за наслідки дій ШІ.

2. Конфіденційність даних: впровадження суворих заходів захисту даних для забезпечення конфіденційності осіб та запобігання несанкціонованому використанню особистої інформації [1].

3. Уникнення упередження: прагнення до справедливості та рівності в системах ШІ за допомогою вирішення упереджень у алгоритмах та джерелах даних.

Висновок: У висновку слід відзначити, що вплив ШІ на людське суспільство є глибоким, пропонуючи безпрецедентні можливості, ШІ водночас ставить перед людством і людиною значні виклики. Комплексне розуміння цих динамік, разом із етичними врахуваннями та відповідальним управлінням, є невід'ємною умовою для використання повного потенціалу ШІ на благо людства.